

IOANA TOFF

URME PE NISIP

Bianca Marcovici este una dintre vocile lirice distincte ale poeziei române contemporane, o prezență importantă a literaturii de limbă română din Israel. Născută la Iași, orașul marilor tradiții culturale românești, poeta aparține acelei generații pentru care identitatea personală și identitatea culturală s-au construit între două lumi: România copilăriei și Israelul maturității. Emigrarea în Țara Sfântă nu a însemnat o ruptură de rădăcini, ci mai degrabă o extindere a spațiului interior al creației sale, o dublă apartenență care îi hrănește universul poetic.

În numeroasele volume publicate de-a lungul anilor, Bianca a cultivat o poezie confesivă, directă și tensionată, în care biografia personală se întâlnește cu istoria colectivă. Poezia ei traversează teme majore ale existenței: memoria, identitatea evreiască, trauma Holocaustului, războiul, exilul, familia, iubirea, trecerea timpului. Așa cum s-a observat într-o prezentare critică anterioară, scrisul ei creează „o punte între trecut și prezent, între România natală și Israelul care a adoptat-o”. Această punte devine în mod constant un spațiu de reflecție și de interogație asupra lumii contemporane.

Critica literară a remarcat încă de timpuriu că poezia Biancăi Marcovici nu este o simplă acumulare de emoții, ci o construcție atentă, cu reveniri tematice și structurale, asemenea unei partituri muzicale în care motivele se reiau și se transformă. Așa cum observa un comentator literar, unitățile poetice se leagă între ele „ca notele unei game”, revenind mereu într-o altă structură și generând o lectură din ce în ce mai profundă. Această structură muzicală a poemului se regăsește și în volumul de față, *Urme pe nisip*, unde metaforele se succed asemenea unor variațiuni tematice.

Titlul volumului sugerează, încă de la început, o poetică a efemerului. Urmele pe nisip sunt fragile, amenințate de mare, de vânt, de timp. Ele există doar pentru o clipă, dar tocmai această clipă devine esențială. Poezia Biancăi Marcovici se hrănește din această tensiune dintre permanență și dispariție.

În poemul „Urme pe nisip”, poeta spune:

„Poate un fir de nisip

Cel pe care l-am atins cu talpa

acum

La malul mării...”

Această imagine aparent simplă concentrează o întregă filozofie a existenței. Omul este doar o atingere a timpului, o trecere discretă prin lume. Totuși, memoria acestei atingeri rămâne.

Volumul reunește o poezie de observație directă, de confesiune și de reflecție. Autoarea își asumă rolul de

martor al epocii sale. Uneori tonul devine ironic sau pamfletar, alteori grav și meditativ. În poemul „Fix se repetă”, poeta surprinde cu luciditate atmosfera mediatică și socială a prezentului:

„Suntem poporul care gătește mâncare
pe toate canalele de televiziune
doar atât plus certuri interminabile
la orele de vârf.”

Versurile au o claritate tăioasă, aproape jurnalistică. Poeta nu se retrage într-un turn de fildeș, ci rămâne implicată în realitatea imediată.

În alte texte, universul poetic se încarcă de tensiuni istorice și politice. Viața în Israel, sub amenințarea permanentă a războiului, devine o experiență existențială profundă. Poemul „Noapte cenușie” transmite sentimentul fragilității umane într-o lume marcată de conflict:

„S-a crăpat cerul peste Orientul Mijlociu
Inima-mi pulsează ca o pompă debusolată.”

Această imagistică directă, aproape brutală, transformă poezia într-un document al epocii. Autoarea nu caută ornamente gratuite, ci preferă o expresie concentrată, capabilă să transmită emoția brută a realității.

O altă dimensiune importantă a volumului este nostalgia pentru originile românești. Limba română rămâne pentru Bianca spațiul interior al identității. În poemul „Limbă pierdută”, amintirea limbii idiș și a copilăriei se transformă într-o meditație asupra identității:

„Părinții noștri au vorbit idiș, o limbă pierdută...
un fel de germană-moldovenească
înțeleasă doar de bătrâni...”

Versurile evocă o lume dispărută, dar care continuă să trăiască în memorie. În acest sens, poezia Biancăi Marcovici este și o formă de conservare culturală.

De asemenea, un motiv recurent este familia și legăturadintre generații. Nepoții, copiii, casa, amintirile copilăriei apar frecvent în poemele sale.

Într-un text emoționant, poeta mărturisește:

„Gândindu-mă la nepoții din armată
care au semnat keva
trăindu-și tinerețea altfel ca noi.”

Aici se întâlnesc două lumi: inocența bunicilor și responsabilitatea generației tinere, obligată să trăiască într-un context istoric dificil.

În același timp, poeta nu evită introspecția. Multe dintre poemele volumului sunt meditații asupra condiției artistului. În poemul „Metastaza cuvintelor”, actul scrisului devine aproape o necesitate biologică:

„să cochetăm cu moartea
înainte de a avea ultima discuție
poate cu oncologul
poate cu nepotul.”

Ironia amară a acestor versuri ascunde o reflecție profundă asupra sensului existenței și al creației.

Un alt filon important al volumului este muzica. Referințele la Mahler, Mozart, Ravel sau Bach transformă poemele într-o veritabilă partitură lirică. Muzica devine limbaj universal, capabil să depășească granițele culturale și istorice.

Poetica Biancăi Marcovici se situează la intersecția dintre memorie, istorie și experiență personală. Poezia ei nu se teme de realitate. Dimpotrivă, o confruntă direct. Această sinceritate este, poate, cea mai puternică trăsătură a scrisului său.

Volumul *Urme pe nisip* confirmă maturitatea artistică a autoarei. Este o carte despre fragilitatea existenței,

dar și despre forța memoriei. Despre rădăcini și exil. Despre iubire și singurătate. Despre lume și despre sine.

În final, se cuvine să amintim că Bianca Marcovici nu este doar o poetă prolifică, ci și o personalitate culturală recunoscută. Activitatea sa literară, desfășurată între România și Israel, a contribuit la consolidarea dialogului cultural dintre cele două spații. Membră a Uniunii Scriitorilor din România și a Asociației Scriitorilor Israelieni de Limbă Română, ea se remarcă printr-o prezență constantă și valoroasă în viața literară contemporană. În semn de apreciere pentru întreaga sa operă, a primit la Iași, orașul natal, titlul simbolic de Ambasador al Poeziei, acordat de Primarul Municipiului.

Această distincție nu este doar un titlu onorific. Ea exprimă o realitate: Bianca Marcovici este o poetă care poartă cu sine, în fiecare vers, memoria unui oraș, a unei limbi și a unui destin.

Volumul *Urme pe nisip* este încă o dovadă că aceste urme, chiar dacă par fragile, rămân înscrise adânc în conștiința cititorului.

